

Tabel met stand van zaken 50 maatregelen Nij Begun

Maatregel	Stand van zaken per juni 2025
0. Groningen zonder gaswinning	De wettelijke bepalingen die de sluiting van het Groningenveld regelen zijn op 19 april 2024 in werking getreden.
1. Het kabinet legt jaarlijks verantwoording af over de Staat van Groningen	Met deze kabinetsreactie op de Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2025 legt het kabinet verantwoording af over de resultaten van het gevoerde beleid. De Kamer ontvangt naar verwachting rond de zomer een wetsvoorstel waarmee het jaarlijks uitbrengen van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe, en de kabinetsreactie daarop, een wettelijke verplichting worden.
2. Duidelijkheid over het gebied waar schade wordt vergoed	De AMvB Effectgebied is 1 januari 2024 in werking getreden, dit betreft een minimale afbakening van het gebied waarbinnen het IMG in ieder geval schade afhandelt.
3. Stoppen met onderzoek naar causaliteit van schades	<p>Het IMG is 1 juli 2024 stapsgewijs gestart met het aanbieden aan bewoners van een nieuwe mogelijkheid van afhandeling van schade. Het gaat om daadwerkelijk schadeherstel tot € 60.000 zonder onderzoek naar de oorzaak van de schade.</p> <p>De Kamer ontvangt naar rond de zomer een wetsvoorstel waarin een duurzame grondslag voor daadwerkelijk herstel wordt gecreëerd. Deze grondslag vervangt de tijdelijke juridische constructie waarop het IMG nu daadwerkelijk herstel aanbiedt.</p>
4. Het IMG lost knelpunten proactief op	Het IMG is sinds 30 september 2023 bevoegd om knelpunten op te lossen in zaken waarbij het wettelijk kader van de aansprakelijkheid onvoldoende ruimte biedt voor een passende oplossing. Het IMG heeft deze bevoegdheid bijvoorbeeld gebruikt om bezwaarmakers een aanbod te doen om hun schade versneld af te handelen.
5. Vaker keuze voor schadeafhandeling met vaste vergoeding	<p>Bewoners kunnen sinds 18 maart 2024 een verhoogde vaste eenmalige schadevergoeding aanvragen van € 10.000.</p> <p>Bewoners die eerder een schadevergoeding lager dan € 10.000 ontvingen, hadden tussen 1 juli 2024 en 13 oktober 2024 de mogelijkheid om zich in te schrijven voor de aanvullende vaste vergoeding (AVV; aanvulling tot 10.000 euro). Hier maakten 39.000 mensen gebruik van. Het IMG is eind november 2024 gefaseerd gestart met het in behandeling nemen van aanvragen en in december 2024 zijn de eerste bedragen uitgekeerd. Vanaf 2025 wordt de afhandeling verder opgeschaald. Naar verwachting zal heel 2025 nodig zijn om de aanvragen van de voorinschrijvers af te handelen. Daarna wordt de AVV gefaseerd per gemeente opengesteld voor iedereen die geen gebruik heeft gemaakt van de voorinschrijving. Daarnaast heeft het IMG inmiddels de AVV voor oud-eigenaren aangekondigd. Deze wordt nog verder uitgewerkt en wordt vanaf 2027 verwacht.</p> <p>De vaste vergoeding bij herhaalschade komt naar verwachting in het najaar 2025 beschikbaar.</p>
6. Herhaalde schades worden voorkomen met duurzaam schadeherstel	Het IMG is in de zomer van 2023 gestart met duurzaam herstel bij woningen in de kern van het bevingsgebied. Hiermee wordt de kans op terugkerende mijnbouwschade verkleind. Bewoners van wie het huis ook versterkt moet worden krijgen daarbij waar mogelijk de keuze om beide

	opgaves in één integrale verbouwing te laten oppakken, onder coördinatie van de NCG.
7. Hogere overlastvergoeding bij meervoudige schademeldingen	De verhoogde overlastvergoeding tot € 1.200 komt naar verwachting gelijktijdig met de introductie van de vaste vergoeding bij herhaalschade in 2026 beschikbaar.
8. Aanpassen vergoeding van immateriële schade	De herbeoordeling van 70.000 aanvragen voor vergoeding voor immateriële schade is afgerond. Ruim 24.000 aanvragers ontvingen een (hoger) bedrag vanwege de verruimde regeling voor immateriële schade. In totaal is hierdoor ruim 63 miljoen euro extra aan schadevergoeding uitgekeerd. Sinds 27 maart 2024 staat de regeling weer open voor nieuwe aanvragen. Het IMG verwacht in het najaar 2025 ook de aanvraag voor immateriële schadevergoeding bij huurders en eigenaren op dezelfde manier te beoordelen.
9. Soepeler omgang met termijnen bij schadeafhandeling	Het IMG heeft voorafgaand aan Nij Begun zijn beleid inzake de omgang met termijnen versoepeld. Bewoners krijgen dubbel zoveel tijd om een bezwaar in te dienen. Het IMG verwacht in 2026 de regelingen met betrekking tot vergoedingen bij overschrijdingen van beslistermijnen aan te passen.
10a. Gebiedsgerichte crisisaanpak voor versnelling van de versterking	De NCG geeft gebiedsgericht uitvoering aan de versterkingsopgave. Deze aanpak wordt toegepast binnen de Dorpenaanpak en sinds najaar 2023 breder binnen de versterkingsopgave.
10b. Mandaat 50.000 euro bewonersbegeleider NCG	Bewonersbegeleiders beschikken sinds 10 mei 2023 over een mandaat van 50.000 euro om proactief bewoners te kunnen helpen, zonder vertragende besluitvorming over budgetten. Sindsdien hebben bewonersbegeleiders circa 1.050 keer het mandaat benut.
11. De NCG maakt de uitvoering van de versterking meer mensgericht	De NCG heeft een stuurgroep 'Bewoners centraal' opgericht, heeft zijn interne processen doorgelicht en vereenvoudigd om tot meer betrouwbare doorlooptijden te komen. Binnen de NCG zelf vindt een cultuurverandering plaats, gericht op een mensgerichte aanpak. NCG zal ook prioriteit geven aan langlopende en complexe zaken. De bewonerstevredenheid is door NCG in 2023 voor het eerst gemeten en zal ieder jaar worden gehaald.
12a. Meer maatwerk om verschillen in de versterkingsopgave tegen te gaan	De NCG past maatwerk toe om moeilijk uitlegbare verschillen tegen te gaan in de versterkingsopgave. In de beleidsbrief versterken van 24 januari jl. (Kamerstukken II, vergaderjaar 2024/25, 35561, nr. 66) heeft SHG de kaders gegeven. De NCG werkt momenteel in samenwerking met BZK en de aardbevingsgemeenten aan de leidraad voor de inzet van deze maatwerkmiddelen.
12b. Verschil overlastvergoeding tussen huurders en eigenaren wegnemen	De overlastvergoeding voor eigenaren is vanaf april 2023 beschikbaar voor aanvragen van huurders. Deze regeling wordt in 2024-2025 ook met terugwerkende kracht tot 2015 uitgevoerd.
13. Meer aandacht voor ruimtelijke kwaliteit in de versterkingsopgave	Het 100-dagenadvies van de onafhankelijke regiobouwmeester Enno Zuidema is gepubliceerd op 19 januari 2024. NCG en gemeenten nemen de aanbevelingen over en implementeren deze aanbevelingen om de ruimtelijke kwaliteit van Groningen te verbeteren. Daarnaast is er een atelier ingericht waar verschillende architecten en stedenbouwkundigen

	samen met de regiobouwmeester werken aan behoud van de Groningse identiteit.
14. Extra impuls voor leefbaarheid en wijkontwikkeling	Het Rijk en de aardbevingsgemeenten hebben een bestedingskader ontwikkeld ter verbetering van de leefbaarheid en de wijkontwikkeling in gebieden waar de versterking plaatsvindt. De meerjarige SPUK-regeling voor de provincie Groningen en de aardbevingsgemeenten is gepubliceerd en de decentrale overheden hebben de eerste middelen ontvangen.
15. Extra geld voor herstel van de openbare ruimte ná afronding van de versterking	De meerjarige SPUK-regeling voor de provincie Groningen en de aardbevingsgemeenten is gepubliceerd en de decentrale overheden hebben de eerste middelen ontvangen.
16. Vergoeding voor eigen tijd van bewoners in de versterking	Bewoners, eigenaren van een woning en huurders van een huurwoning, die nog wachten op een versterkte woning krijgen van de NCG een vaste vergoeding van 2.500 euro per adres voor de eigen tijd, als gevolg van het lange wachten, die zij hebben besteed aan de versterking van hun huis of het wachten op een besluit op norm.
17. Indexering gestegen kosten batch 1.588	De gemeenten Eemsdelta, Groningen en Midden-Groningen hebben het gesprek met het Rijk gevoerd over passende indexatie voor de gestegen bouwkosten binnen batch 1.588. De meerjarige SPUK-regeling is gepubliceerd en de decentrale overheden hebben de eerste middelen ontvangen. Daarnaast is er aanvullend budget beschikbaar gesteld zodat gemeenten de versterking goed kunnen afronden.
18. Extra budget personeelskosten decentrale overheden	De meerjarige SPUK-regeling voor de provincie Groningen en de aardbevingsgemeenten is gepubliceerd en de decentrale overheden hebben de middelen ontvangen.
19. Kosten voor juridische, technische en bouwkundige bijstand worden vergoed	De regelingen waarmee eigenaren kosteloos bemiddeling, juridische, financiële en bouwkundige bijstand kunnen ontvangen bij de schadeafhandeling en versterking van hun gebouw, zijn in juli 2023 in werking getreden. Momenteel wordt met de uitvoeringsorganisaties gewerkt aan een uitbreiding van deze regelingen waardoor eigenaren (al dan niet via de advocaat of mediator) eveneens kosteloos de bijstand van een bodemkundige, hydroloog en/of ecooloog kunnen inhuren, ook in civiele zaken tijdens of na afloop van de versterking in eigen beheer of van daadwerkelijk schadeherstel in eigen beheer waarbij zich bijvoorbeeld bouwfouten hebben voorgedaan. De bijstand geldt straks eveneens voor de gang naar het EHRM (Europees hof voor de rechten van de mens). Het streven is deze wijziging per 1 oktober 2025 in werking te laten treden.
20. Dejuridificering	NCG en IMG werken aan het milder, makkelijker en menselijker maken van de schadeafhandeling en versterking. Het IMG gaat in principe niet meer in hoger beroep tegen uitspraken in het voordeel van bewoners en is gestopt met de inzet van de Landsadvocaat in procedures tegen bewoners. Door het stoppen met causaliteitsbeoordelingen bij daadwerkelijk herstel, bij schade-afhandeling, wordt een belangrijke aanleiding voor geschillen weggenomen. Mocht er toch een geschil ontstaan tussen bewoners en het IMG, probeert het IMG hier buiten de rechtbank alsnog tot een vergelijk te komen. De NCG procedeert in beginsel niet zelf tegen de bewoner en zal dat in de toekomst ook niet doen. Bij NCG loopt nu een onderzoek waar in het proces van versterken mediation kan worden ingezet om samen met de bewoner (eigenaar) tot

	<p>een oplossing te komen bij geschillen. Via de subsidieregeling rechtsbijstand van de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) kunnen eigenaren en NCG kiezen voor het inzetten van onafhankelijke mediator. Op 5 november jl. heeft BZK samen met o.a. de RvR en de Mediatorsfederatie Nederland een webinar georganiseerd, samen met Doelgroep: voor stakeholders over de subsidieregeling 'rechtsbijstand en mediation'. Dit om te laten zien in welke situaties de regeling de bewoners kan ondersteunen en hoe dat werkt. Samen met IMG, NCG en de RvR wordt gewerkt aan een betere communicatie over de regeling rechtsbijstand en de mogelijkheid om mediation aan te vragen wanneer er sprake is van een geschil.</p>
21a. Meer zeggenschap voor bewoners	<p>Binnen de vier dorpen van de Dorpenaanpak zijn bewonersregieteam ingevoerd. De ervaringen worden waar mogelijk ook toegepast in de rest van het versterkingsgebied.</p>
21b. Digitaal portaal voor bewoners	<p>Actuele informatie over de voortgang van de versterking is beschikbaar gesteld aan de eerste groepen bewoners-eigenaren. Dit portaal wordt in fases opengesteld. Op dit moment hebben ca. 3250 eigenaren toegang. Op 20 mei komen daar nog ca. 2000 eigenaren bij. Daarna volgt nog één livegang in september waarin de laatste groep toegang krijgt. In totaal hebben dan naar verwachting ca. 7100 eigenaren toegang.</p>
22. Betere ondersteuning door IMG, NCG en SNN met één loket	<p>In de gemeenten Eemsdelta, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt zijn reeds gecombineerde loketten van het IMG en de NCG die doorverwijzen naar SNN. In 2025 wordt gekeken hoe de gezamenlijke dienstverlening (bezetting gedurende de week, meer communiceren als één overheid) kan worden uitgebreid. Daarbij zal ook worden gekeken hoe de kennis en ervaring van het Erfgoedloket voor bewoners van erfgoedpanden kan worden benut. IMG en NCG hebben daarnaast gezamenlijke steunpunten.</p>
23. Aardbevingscoaches in elke gemeente	<p>In de vijf aardbevingsgemeentes zijn aardbevingscoaches actief. IMG en NCG hebben daarnaast gezamenlijke steunpunten.</p>
24. Extra hulp aan agrariërs met schade	<p>Het kabinet heeft 221 miljoen euro extra uitgetrokken voor de intensivering van het Agroprogramma door de provincie Groningen. Op 1 december 2023 heeft de provincie de eerste ronde van de investeringsregeling van het Agroprogramma opengesteld.</p> <p>In juli 2023 is het IMG van start gegaan met de nieuwe mestkelderregeling. De werkgroep Mestkelders is 19 oktober 2023 van start gegaan om de voortgang van de regeling te monitoren. Afgelopen najaar is de werkgroep mestkelders wegens het succes van de mestkelderregeling samengevoegd met het agrarisch sector overleg waar naast IMG ook NCG en de provincie aanschuiven.</p>
25. Extra steun voor ondernemers met schade en vergoeding van waardedaling aan bedrijfspanden	<p>Het kabinet heeft extra middelen uitgetrokken voor het mkb-programma van de provincie Groningen. Op 29 januari 2024 is door de provincie de deskundigensubsidieregeling opengesteld die mkb'ers ondersteunt in het aardbevingsgebied die een kennisvraag hebben als gevolg van de nadelige effecten van gaswinning in het Groningenveld.</p> <p>December 2023 is de Taskforce MKB gestart en in het najaar van 2023 is het IMG gestart met de waardedalingsregeling voor niet-woningen (bedrijfspanden). In januari 2024 zijn twee mkb-consulenten gestart bij het MKB-programma om gedupeerden met schade en/of versterken te</p>

	<p>helpen. In mei 2025 heeft de provincie de eerste ronde van de investeringsregeling van het MKB-programma opengesteld.</p> <p>IMG is in mei 2024 van start gegaan met een regeling voor waardedaling van zakelijke panden.</p>
26. Voortzetting Erfgoedprogramma	Het provinciale Erfgoedprogramma wordt verlengd tot en met 2028 en de pilot van de Vereniging Groninger Monumenteigenaren is op 6 september 2023 van start gegaan. De meerjarige SPUK-regeling voor de provincie Groningen en de aardbevingsgemeenten is gepubliceerd en de decentrale overheden hebben de eerste middelen ontvangen.
27. Een sterk vangnet voor wie dit nodig heeft.	Sinds januari 2024 kan de CBS micro-ondernemingen helpen. December 2023 zijn de taskforces voor mkb en Complexe Zaken gestart. De verbeteringen in de reguliere schadeafhandeling en versterkingsoperatie, een geïntensiveerde samenwerking tussen NCG, IMG en regio, en andere aanvullende maatregelen voor mkb-ondernemers, agrariërs en bewoners zorgen ervoor dat deze doelgroepen beter worden ondersteund. De verwachting van de betrokken partijen is dat het aantal vastgelopen en/of complexe situaties hiermee ook verder zal afnemen. Vanaf eind 2024 wordt samen met betrokken partijen de inzet op de complexe situaties (mkb, agro, particulieren) en de beschikbare vangnetten en taskforces nader bekeken. Daarbij zal ook gekeken worden of het nodig is om de verschillende instrumenten en de toegang hiertoe verder te stroomlijnen en/of de informatievoorziening te verbeteren. De Kamer wordt hier in juni 2025 over geïnformeerd.
28. Woningen die nog versterkt moeten worden, worden aardgasvrij-gereed gemaakt	Woningeigenaren die te maken krijgen met (middel-)zware versterking, waarbij sprake is van minimaal vier maanden bouwtijd en de bewoner langdurig niet thuis kan wonen, krijgen door de NCG-verduurzamingsmaatregelen tot het niveau aardgasvrij-gereed aangeboden als onderdeel van de versterking.
29. Verduurzamings-stimulering voor woningen in Groningen en Noord-Drenthe	<p>De subsidieregeling is op 10 maart in voorhang gebracht bij de Tweede Kamer. De regeling zal worden opengesteld in de loop van 2025. Er wordt daarbij voor alle bewoners die de isolatiewerkzaamheden in eigen regie uitvoeren gewerkt aan een ondersteuningsaanpak waarbij bewoners die dat wensen worden geholpen en ontzorgd bij het isoleren van hun woning.</p> <p>Uit het rapport over de proef blijkt dat het meenemen van isolatie bij de lichte versterkingen over het algemeen zorgt voor een hogere bewonerstevredenheid en dat het beperkte vertraging oplevert voor de versterkingsoperatie. Daarom is in overleg met de regio, NCG, SodM en maatschappelijke organisaties besloten dat isolatie voortaan, indien gewenst, wordt meegenomen bij lichte versterkingen.</p>
30. Uitbreiding toepassingsgebied woningverbeteringssubsidie	De regeling die een subsidie ter hoogte van 10.000 euro ter verduurzaming en verbetering van 15.000 aanvullende adressen biedt, is per 15 november 2023 opengesteld door het SNN. Een tegemoetkoming voor particuliere huurders en woningcorporaties wordt begin 2025 beschikbaar gesteld.
31. Gemeenten krijgen een eigen knelpuntenpot	Aardbevingsgemeenten beschikken over een gemeentelijke knelpuntenpot voor het wegnemen van psychosociale en sociaaleconomische knelpunten. Eind 2023 ontvingen zij hiertoe de eerste middelen. De meerjarige SPUK-regeling voor de provincie

	Groningen en de aardbevingsgemeenten is gepubliceerd en de decentrale overheden hebben de eerste middelen ontvangen.
32. Steun voor Groninger Dorpen, Stut & Steun en maatschappelijke organisaties	De financiële steun aan Groninger Dorpen, Stut & Steun en maatschappelijke organisaties is gecontinueerd.
33. Jongeren krijgen een stem	De stem van jongeren bij de maatregelen van Nij Begun vinden we belangrijk. Om jongerenparticipatie in de regio structureel invulling te geven, trekt het Rijk op met o.a. de provincie Groningen en het NPG. In het voorjaar van 2025 heeft een groep jongeren uit Groningen (De Toekomstmakers) een opdracht gekregen vanuit het Rijk om concreet vorm en inhoud te geven aan jongerenparticipatie.
34. Gemeenten krijgen extra budget voor de uitvoering van een sociale agenda voor Groningen en Noord-Drenthe	De Sociale Agenda is gepresenteerd op 23 januari 2025. De agenda wordt vastgesteld in juni 2025. De kwartiermaker werkt dit jaar aan het laten starten van verschillende maatregelen. Dit doet hij wederom samen met betrokken partijen door het vormgeven van allianties. Hij komt met een voorstel hoe dit de komende dertig jaar in uitvoering gebracht kan worden in een effectieve structuur.
35. Er komt een Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe	Regio en Rijk hebben een concept Economische Agenda opgesteld die op 6 maart 2025 is gepresenteerd en in juni 2025 wordt deze vastgesteld. Om per 1 januari 2026 uitvoeringsgereed te zijn, werkt de kwartiermaker aan een uitvoeringsplan, de uitvoeringsstructuur en (financierings-)instrumenten en een passend afwegingskader.
36. Direct contact tussen Kamer en toezichthouder	In het wetsvoorstel voor de Kaderwet rijksinspecties wordt opgenomen dat de leiding van een rijksinspectie op verzoek van het parlement meer informatie kan verschaffen en toelichting kan geven. Het wetsvoorstel is tussen 27 januari tot 28 maart 2025 ter consultatie voorgelegd aan de samenleving. Naar verwachting wordt het wetsvoorstel in 2025 ingediend bij de Tweede Kamer.
37. Actief openbaar maken van adviezen van rijksinspecties	Dit wordt meegenomen in het wetsvoorstel voor de Kaderwet rijksinspecties dat ervoor moet zorgen dat de toezichthouders van de rijksoverheid (de rijksinspecties) onafhankelijker hun taak kunnen uitvoeren. Het wetsvoorstel is tussen 27 januari tot 28 maart 2025 ter consultatie voorgelegd aan de samenleving. Naar verwachting wordt het wetsvoorstel in 2025 ingediend bij de Tweede Kamer.
38. Introduceren collegiaal bestuur bij SodM	Het kabinet maakt mogelijk dat het SodM, conform de aanbevelingen van de enquêtecommissie, werkt met een collegiaal bestuur, bestaande uit de inspecteur-generaal en twee bestuursleden. Een dergelijke vormgeving van het bestuur zorgt ervoor dat de koers van de toezichthouder niet afhankelijk wordt gemaakt van één persoon en het bestuur in de vorm van een college minder gevoelig is voor eventuele beïnvloeding van buitenaf. Om uitvoering te kunnen geven aan maatregel 38 wordt de Mijnbouwwet op verschillende punten aangepast via het 'PEGA-wetsvoorstel'. De parlementaire behandeling van het wetsvoorstel is voorzien in 2025.
39. Waarborgen voor onafhankelijke taakuitoefening Inspecties krijgen plek in Wet op de rijksinspecties	Het kabinet neemt de aanbevelingen die de Inspectieraad heeft gedaan om onafhankelijke taakuitoefening via het toezicht te waarborgen mee in de uitwerking van de Kaderwetwet Rijksinspecties. Het wetsvoorstel is tussen 27 januari tot 28 maart 2025 ter consultatie voorgelegd aan de

	samenleving in een internetconsultatie. Naar verwachting wordt het wetsvoorstel in 2025 ingediend bij de Tweede Kamer.
40. Aanpassen ambtseed en stimuleren tegendenken binnen ministeries	Vanaf 1 januari 2025 leggen ambtenaren die in dienst komen bij de rijksoverheid een nieuwe versie van de ambtseed af. Deze geeft beter aan waar ambtenaren voor staan en hoe zij willen werken; op basis van gelijkwaardigheid, rechtvaardigheid en respect. Ook maakt de nieuwe tekst van de eed duidelijker dat ambtenaren werken in het algemeen belang voor onze samenleving.
41. Betere spreiding van de rijkswerkgelegenheid	Op 25 oktober 2024 heeft het de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in een Kamerbrief aangegeven dat bij nieuwe rijksdiensten en bij uitbreidingen nadrukkelijk wordt gekeken naar vestiging buiten de Randstad. Daarnaast ligt bij de beoogde krimp van het ambtenarenapparaat de focus op functies in de Randstad. De aanpak is onderdeel van een bredere kabinetsinzet ter versterking van de kwaliteit van het wonen, werken en leven in heel Nederland zoals ook uiteengezet in de kabinetsreactie op het adviesrapport 'Elke regio telt!' ³ .
42. Bewindslieden en beleidsambtenaren gaan op grote schaal in gesprek met burgers.	De staatssecretaris Herstel Groningen werkt meerdere dagen per week vanuit Groningen en gaat regelmatig in gesprek met de doelgroep van het beleid. Voor de uitwerking van de maatregelen uit <i>Nij Begun</i> werken ambtenaren van het ministerie van BZK in gezamenlijke teams met collega's van de decentrale overheden in Groningen en Noord-Drenthe. Zij doen dit vanuit een kantoorlocatie in Groningen. Medewerkers van de ministeries van BZK, SZW, OCW, EZK en VWS zijn veelvuldig in Groningen om samen met hun collega's in de regio te werken aan de uitwerking en uitvoering van een sociale en economische agenda. Ook andere rijksambtenaren zijn regelmatig in Groningen en Noord-Drenthe aanwezig in het kader van bewonersavonden, of om samen te werken met maatschappelijke organisaties en collega's van de decentrale overheden.
43. Het Gasgebouw wordt de komende jaren ontmanteld	De beëindiging van de gaswinning uit het Groningenveld leidt tot de ontmanteling van het Gasgebouw. De NAM wil haar belang in kleine gasvelden verkopen aan derde partijen, en blijft dan enkel nog bestaan om de infrastructuur in het Groningenveld op te ruimen en de kosten voor schade en versterken te dragen.
44. Uitkomst gesprekken met Shell en ExxonMobil heeft geen effect op gedupeerden	De lopende juridische procedures en de verkennende gesprekken met Shell en ExxonMobil hebben geen invloed op het afhandelen van de schade en uitvoeren van de versterking door het IMG en de NCG.
45. Toezicht op opruimactiviteiten	Het Groningenveld is definitief gesloten. Dit betekent dat NAM als laatste vergunninghouder op grond van de Mijnbouwwet 26 mijnbouwinstallaties en meer dan 300 putten in het Groningen-gasveld moet ontmantelen. Het is een complex proces dat jaren zal duren en gefaseerd wordt uitgevoerd. De ondergrondse en bovengrondse werkzaamheden moeten daarbij op elkaar worden afgestemd. Alle putten zijn inmiddels buiten gebruik en een deel van de putten is definitief afgesloten en verwijderd. Op locatie Uiterburen is de laatste

	<p>fase (sanering, cultuurtechnisch herstel en oplevering) al begonnen en op enkele andere locaties worden hiervoor de voorbereidingen getroffen.</p> <p>Om de veiligheid van de ontmanteling te waarborgen, moet NAM per locatie een verwijderingsplan indienen waarin beschreven staat hoe en wanneer de locatie wordt ontmanteld. SodM adviseert KGG over deze verwijderingsplannen en houdt toezicht op de ontmanteling. Hierbij let SodM op veiligheid voor de mens en het minimaliseren van de gevolgen voor het milieu.</p>
46. Toets op borgen publiek belang in strategie staats- en beleidsdeelnemingen	<p>In de nieuwe strategie van EBN hebben publieke belangen een duidelijkere plek gekregen. Daarnaast heeft EBN de standaard Overeenkomst van Samenwerking openbaar gemaakt en een overzicht van alle bestaande overeenkomsten gepubliceerd¹. Alle nieuwe overeenkomsten die EBN sluit zullen actief openbaar worden gemaakt. Verder heeft EBN een verklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen gepubliceerd en is EBN bezig om het toetsingskader voor beoordeling van investeringsvoorstellen aan te passen, zodat beter wordt verankerd hoe publieke belangen bij de beoordeling worden meegenomen. Gasunie heeft in 2024 haar strategie herzien.² In de nieuwe strategie zijn de publieke belangen getoetst en voldoende geborgd geacht.</p>
47. Meer transparantie over borgen publieke belangen door EBN	<p>EBN rapporteert in haar jaarverslag over het behartigen van publieke belangen bij de uitvoering van haar wettelijke taken. Verder neemt EBN de publieke belangen die worden gediend met een specifieke publiek-private samenwerking op in de overeenkomsten die zij aangaat.</p>
48. Er komt een Rijksprogramma voor duurzaam gebruik van de ondergrond	<p>Het Rijksprogramma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond (DGDO) werkt aan de ruimtelijke inrichting van de diepe ondergrond ten behoeve van de leveringszekerheid en de energietransitie. In dit programma wordt inzichtelijk gemaakt, waar, wanneer en onder welke (ruimtelijke) voorwaarden activiteiten kunnen plaatsvinden. De maatschappelijke dialoog is gestart in het voorjaar van 2025. De betrokkenheid van inwoners bij beleidsontwikkeling wordt vormgegeven via een raadpleging in de vorm van een Participatieve Waarde Evaluatie. Daarnaast zullen in meerdere rondes in regio- en themasessies gevoerd worden met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven.</p>
49. Méér kennis, betere data en monitoring van mijnbouweffecten	<p>Het kabinet vindt voldoende data en kennis van essentieel belang voor veilig en verantwoord gebruik van de diepe ondergrond. In navolging van maatregel 49 zijn er op dit gebied belangrijke stappen gezet. Op het gebied van kennis werkt het kabinet aan de oprichting van een nieuw parapluprogramma voor duurzaam en veilig gebruik van de ondergrond: GeoKennisNL. Voor de zomer van 2025 wordt hiervan het programmaplan opgeleverd. Om ervoor te zorgen dat er meer inzicht komt in de maatschappelijke effecten van mijnbouwprojecten, wordt door KGG en SodM de laatste hand gelegd aan de oprichting van een wetenschappelijk panel voor Sociale Effecten Mijnbouw (SEM). De eerste onderzoeken worden door dit panel naar verwachting in 2025 uitgezet. Daarnaast is TNO op verzoek van KGG begonnen aan het programma PEGA Invulling Ondergrond (PIO), een dataprogramma om meer data over de diepe ondergrond te verzamelen en op een betere manier te</p>

¹ <https://www.ebn.nl/over-ebn/samenwerking-en-projecten/>

² Zie het jaarverslag van 2024: [Voorwoord raad van bestuur > Jaarverslag 2024](#)

	<p>ontsluiten. Er is inmiddels invulling gegeven aan het sturingsmodel van het programma PIO. Tot slot heeft KGG de opdracht aan het KNMI in voorbereiding om hun seismisch meetnetwerk uit te breiden. Naar verwachting wordt de Tweede Kamer in Q2 2025 per brief geïnformeerd over deze opdrachtverlening aan het KNMI.</p>
<p>50. Veiligheids- en risicostrategie voor ondergrondse activiteiten</p>	<p>Hoewel het gebruik van fossiele energie afneemt, blijft de diepe ondergrond een belangrijke rol spelen in het nieuwe energiesysteem. De kaders voor het omgaan met risico's worden daarom gebaseerd op het interdepartementale beleid voor de veiligheids- en gezondheidsrisico's van het nieuwe energiesysteem. Dat beleid is eind 2022 bij uw Kamer aangekondigd. Sindsdien is er een verdiepingsslag gemaakt en vindt er op ambtelijk niveau afstemming plaats met koepelorganisaties IPO en VNG. De minister van Klimaat en Groene Groei doet dit graag zorgvuldig. In 2025 wordt de definitieve uitwerking naar uw Kamer gestuurd.</p> <p>Deze risicobenadering is bedoeld voor een evenwichtige en consistente aanpak bij de verschillende domeinen in de energietransitie. Op ieder domein is een specifieke uitwerking nodig. Zo ook voor activiteiten in de diepe ondergrond, zoals geothermie of opslag van energie. Aan deze uitwerkingen wordt al gewerkt, zoals het beleid voor verantwoord omgaan met risico's en onzekerheden bij geothermie³ of richtsnoeren voor veilig omgaan met waterstof⁴.</p>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/10/20/beleid-voor-verantwoord-omgaan-met-fysieke-risicos-en-onzekerheden-bij-geothermie>

⁴ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/waterstof/richtsnoeren-waterstof>